

Т.О. Ставерська, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

О.В. Жиликова, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ОСОБИСТИЙ ФІНАНСОВИЙ КОНСУЛЬТАНТ: ПЕРСПЕКТИВИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

У сучасних умовах міцною основою для успішного розвитку суспільства стає освічене населення, спроможне взяти на себе більшу відповідальність за особисті фінанси та відігравати активну роль на ринку фінансових послуг. Водночас ускладнення фінансової системи та загальна фінансова-економічна криза супроводжуються високими вимогами до фінансових знань громадян та, як наслідок, зростанням попиту на консультантів з особистих фінансів.

Незалежний (індивідуальний, особистий) фінансовий консультант або консультант у сфері особистих фінансів – поширена на Заході професія, де цей напрямок розвивається вже більше 200 років. Справедливо батьківщиною цієї професії вважають Великобританію, де у 1916 р. там вперше з'явився Інститут фінансових аналітиків. На сьогодні за даними країн Західної Європи та США в середньому 40% усіх фінансових угод фізичних осіб укладається через незалежних фінансових консультантів. Отже, неможливо переоцінити роль особистих фінансових консультантів у фінансовому консультуванні населення.

Ураховуючи особливості фінансового ринку, слід зазначити, що немає єдиної теоретичної бази, на основі якої могли б генеруватися якісні фінансові поради. Основна роль особистого фінансового консультанта, знання, освіта і практичний досвід якого дозволяють нівелювати стереотипи і некоректні уявлення людей про фінанси, інвестиції та накопичення та з огляду на всю релевантну інформацію, мінімізувати помилкові рішення.

Слід чітко уявляти різницю між фінансовим консультантом-представником фінансової установи (банку, страхової компанії тощо) та особистим фінансовим консультантом. Фінансовий консультант зацікавлений, в першу чергу, у реалізації фінансового продукту тієї установи, інтереси якої він представляє, та найчастіше має обмежені знання та можливості для консультування за широким колом фінансових послуг.

Особистий фінансовий консультант орієнтований на інтереси клієнта і серед багатьох фінансових інструментів та установ повинен скласти такий продукт, який найкраще відповідає запитам клієнта.

Результатом і метою роботи особистого фінансового консультанта має бути підвищення рівня матеріального добробуту клієнта, його родини.

До сфери компетентності особистого фінансового консультанта відносять: складання фінансового плану і розробка програми досягнення поставлених фінансових цілей; обґрунтування рішень щодо інвестування вільних коштів для отримання пасивного доходу; розробка стратегії щодо запобігання боргів, за потреби вибір вигідних умов кредитування; вибір способів цільового накопичення (пенсійне, планові витрати на нерухомість тощо); постійний аналіз фінансового становища клієнта; вирішення інших фінансових питань.

Таким чином, особистий фінансовий консультант повинен мати відповідну професійну підготовку, а підготовка такого фахівця потребує особливого підходу.

Розвиток ринку фінансового консультування населення та популяризації фінансових консультаційних послуг позитивно впливають на ефективність управління особистими фінансами та матеріальний добробут громадян, а професія особистого фінансового консультанта стає актуальною та перспективною.

Початку підготовки фахівців з особистих фінансів передують нормативно-методичне забезпечення освітнього процесу. Так, вимоги, що висуває ринок фінансових послуг до професійних навичок особистого фінансового консультанта повинні, в першу чергу, знайти відображення у переліку компетентностей випускника зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (ОПП підготовки бакалавра, магістра). Також у освітньо-професійній програмі слід розширити професійні права та наряду з консультантом з фінансово-економічних питань, оглядачем з економічних питань, консультантом з податків і зборів, аналітиком з інвестицій, аналітиком-консультантом з кредитування, страхування, з фінансово-економічних питань вказати особистого (незалежного, індивідуального) фінансового консультанта. На основі внесення цих змін та доповнень можливе коригування навчальних планів підготовки бакалаврів та магістрів за спеціальністю Фінанси, банківська справа та страхування, доповнення кількості та наповнення навчальних дисциплін робочого навчального плану, або розробка окремої освітньої програми підготовки особистого фінансового консультанта.